

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ของชุมชนในการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาของวัดทองนพคุณ จังหวัดเพชรบุรีและผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าการรับรู้ข้อมูลการสื่อสารสามารถเพิ่มศรัทธาปสาทะในพระพุทธศาสนาของพุทธบริษัท 4 ที่อยู่ในชุมชนวัดทองนพคุณได้ในมิติใดบ้าง โดยผู้วิจัยมีการวางแผนการดำเนินการในการวิจัย ประกอบด้วยสาระสำคัญดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนหรือพุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2562 ถึงเดือนมีนาคม 2563

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนหรือพุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พร้อมทั้งสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมการวิจัยตลอดช่วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2562 ถึงเดือนมีนาคม 2563 ไม่ทราบถึงจำนวนประชากรหรือประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของวัดทองนพคุณอย่างชัดเจน ทราบแต่เพียงว่ามีจำนวนมากจึงใช้สูตรดังนี้ (Cochran, 1953)

$$\text{จากสูตร } n = \frac{P(1-P)z^2}{e^2}$$

กำหนดให้ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

P คือ สัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยจะสุ่ม

z คือ ระดับความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่ระดับ

ความเชื่อมั่น 95% (ระดับ .05)

e คือ สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

ผู้วิจัยกำหนดให้สัดส่วนของประชากรเท่ากับ 50% หรือ 0.50 ต้องการระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ 5% ดังนั้นจึงแทนค่าได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

$$\text{แทนค่า } n = \frac{0.5(1-0.5)(1.96)^2}{(0.05)^2}$$

$$= 385$$

จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรผู้วิจัยได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็น 385 คน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการวิจัยผู้วิจัยจึงเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็น 400 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

การจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนหรือพุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม และการจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) มีรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประเภทเครือข่าย ความถี่ในการมาวัดทองนพคุณ และสาเหตุในการมาวัดทองนพคุณ จำนวน 8 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของวัดทองนพคุณจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อโฆษณา และความคิดเห็นต่อการสื่อสารผ่านสื่อ จำนวน 2 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาของวัดทองนพคุณจังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย ด้านการดำรงอยู่ ด้านความสัมพันธ์ และด้านความก้าวหน้า จำนวน 23 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตอบถูกผิด (True or False) โดยให้คะแนนเป็น 2 ระดับคือ ใช่ ไม่ใช่ ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน ตอบถูกให้ 1 ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน อยู่ระหว่าง 0-23 คะแนน การแปลความหมายของคะแนนความรู้แบ่งได้ ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2554 : 65)

คะแนน 0-8 ของคะแนนเต็ม หมายถึง มีการเข้าร่วมกิจกรรมระดับน้อย

คะแนน 9-16 ของคะแนนเต็ม หมายถึง มีการเข้าร่วมกิจกรรมระดับปานกลาง

คะแนน 17-23 ของคะแนนเต็ม หมายถึง มีการเข้าร่วมกิจกรรมระดับมาก

เกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนการเข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 0.68 - 1.00 หมายถึง มีการเข้าร่วมกิจกรรมมาก

ค่าเฉลี่ย 0.34 - 0.67 หมายถึง มีการเข้าร่วมกิจกรรมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 0.00 - 0.33 หมายถึง มีการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย

2. การจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) เพื่อประเมินผลแนวทางการสร้างรูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ของชุมชนในการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นคือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา และเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างรอบด้าน มีการดำเนินการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา และนำไปสู่ข้อสรุป เพื่อให้ได้ข้อมูลสำคัญในการนำมาศึกษา สรุปผล ร่วมกับการสัมภาษณ์-เจาะลึก (Indepth Interview) โดยการประชุมกลุ่มได้เชิญประชาชนหรือพุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของวัดทองนพคุณ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 2 ครั้ง ๆ ละ 15 คน มาประชุมเรื่องรูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ของชุมชนในการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาของวัดทองนพคุณ จังหวัดเพชรบุรีในด้านการดำรงอยู่ด้านความสัมพันธ์ และด้านความก้าวหน้า และนำข้อมูลมาวิเคราะห์สรุปผลตามกรอบแนวคิด

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งตามชนิดของเครื่องมือ โดยรายละเอียดดังนี้

1. แบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ข้อมูลการสื่อสารในการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

1.2 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระและขอบเขตการวิจัยที่สอดคล้องกับรูปแบบการสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ของชุมชนในการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนา

1.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด

1.4 นำแบบสอบถามที่ปรับแก้แล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และการใช้ภาษา (Wording)

1.5 รวบรวมข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และคำนวณค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามไปหาค่าความยากง่าย โดยสูตร KR-20 ด้วยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ได้ค่า KR-20 เท่ากับ 0.21

1.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับแก้ครั้งสุดท้าย แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามสำหรับนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

2.1 กำหนดประเด็นในการประชุมกลุ่ม (Focus Group)

2.2 นำร่างประเด็นที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการประชุมกลุ่มให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข

2.3 นำร่างประเด็นที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ทางด้านเนื้อหา ความถูกต้องของเนื้อหา โดยคัดเลือกแต่เฉพาะข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็น ว่าใช้ได้เท่านั้น โดยใช้เกณฑ์ยอมรับของผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 2 ท่านขึ้นไปนำไปใช้เพื่อเป็นข้อคำถาม เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกับนิยามศัพท์ ตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

2.4 นำประเด็นที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) เพื่อหาแนวทางในการสร้างการรับรู้ข้อมูลการสื่อสารในการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอด พระพุทธศาสนา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.1 ขอนหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีถึงเจ้าอาวาสวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ระบุในคำชี้แจงเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อดำเนินการแล้ว เก็บรวบรวมแบบสอบถามส่งผู้วิจัยโดยตรงตามเวลาที่กำหนด

1.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาทำการตรวจสอบข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัย ผู้ช่วยวิจัย เป็นผู้ดำเนินการจัดประชุมกลุ่มย่อยตามวัน เวลา ที่นัดหมายผู้เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี และนำผลประชุมมาสรุปผลวิเคราะห์ ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 การเตรียมจัดประชุมกลุ่ม

2.1.1 ผู้วิจัยกำหนดประเด็นในการจัดประชุมกลุ่ม

2.1.2 ผู้วิจัยกำหนดคำถามที่จะใช้ในการจัดประชุมกลุ่ม

2.1.3 ผู้วิจัยจัดระบบหมวดหมู่และลำดับคำถาม

2.1.4 ผู้วิจัยกำหนดผู้ร่วมสนทนากลุ่ม โดยติดต่อประสานงานกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนัดหมายวัน เวลา ในการดำเนินการจัดประชุมกลุ่ม

2.1.5 การเตรียมความพร้อมของทีมงานผู้วิจัย

2.2 ดำเนินการจัดประชุมกลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการจัดประชุมกลุ่มกับประชาชนหรือพุทธศาสนิกชนที่เข้าร่วมกิจกรรมของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 2 ครั้ง ๆ ละ 15 คน เพื่อหาแนวทาง การสร้างการรับรู้ข้อมูลการสื่อสารในการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาของวัดทองนพคุณ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

2.3 เมื่อสิ้นสุดการจัดประชุม ผู้วิจัยจัดเตรียมข้อมูลเพื่อนำไปวิเคราะห์ผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และไคสแควร์ (Chi-square)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) มาหาแนวทางในทางการสร้างการรับรู้ข้อมูลการสื่อสารในการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาของวัดทองนพคุณ จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1.1 บันทึกข้อมูลด้วยการจดบันทึก โดยผู้สัมภาษณ์ทำการจดบันทึกข้อมูล และประเด็นสำคัญระหว่างการสนทนากลุ่ม

2.1.2 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

2.1.3 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) คือ จำแนกข้อมูลที่ได้เป็นกลุ่มตามความเหมาะสมของข้อมูล โดยวิเคราะห์จากข้อมูลส่วนย่อยๆ (Segment) ก่อน แล้วพิจารณาส่วนย่อยที่คล้ายๆ กัน หรือประเภทเดียวกันมารวมกัน จัดเป็นประเด็นรวม (Topic) และหลายประเด็นรวมกันเป็นกลุ่ม (Categories) พร้อมทั้งกำหนดคำสำคัญ (Key Word) ของข้อมูลในแต่ละกลุ่ม

2.1.4 พิจารณาข้อมูลหลาย ๆ กลุ่มมารวมกันจัดเป็นแบบแผน (Pattern) ของปัญหาและแนวทางในการสร้างการรับรู้ข้อมูลการสื่อสารในการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาของวัดทองนพคุณ จังหวัดเพชรบุรี

2.2 นำเสนอข้อมูลจากการจัดสนทนากลุ่ม โดยนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่ จัดลำดับวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาข้อสรุปแบบอุปนัย และสร้างรูปแบบการรับรู้ข้อมูลการสื่อสารในการเข้าร่วมกิจกรรมของวัดเพื่อสืบทอดพระพุทธศาสนาของวัดทองนพคุณ จังหวัดเพชรบุรี